

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji¹⁾ z dnia.....2005 r. w sprawie zakresu, trybu i częstotliwości przeprowadzania okresowych profilaktycznych badań lekarskich oraz okresowej oceny sprawności fizycznej strażaka Państwowej Straży Pożarnej

Na podstawie art. 42 ust. 3 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2002 r. Nr 147, poz. 1230, z późn. zm.2)) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Rozporządzenie określa:

1. rodzaje profilaktycznych badań lekarskich;
2. zróżnicowanie częstotliwości profilaktycznych badań lekarskich i oceny sprawności fizycznej w zależności od wieku i płci strażaka oraz warunków pełnienia służby;
3. sposób przeprowadzania próby wydolnościowej i testu sprawności fizycznej;
4. sposób ewidencjonowania wyników oceny sprawności fizycznej;
5. wzór indywidualnej karty oceny sprawności fizycznej.

2. Okresowe profilaktyczne badania lekarskie oraz okresowa ocena sprawności fizycznej strażaka Państwowej Straży Pożarnej, zwanego dalej "strażakiem", zapewniają ochronę zdrowia strażaka umożliwiającą wykonywanie obowiązków służbowych.

§ 2. 1. Okresowe profilaktyczne badania lekarskie stwierdzające zdolność do prawidłowego wykonywania obowiązków służbowych, zwane dalej "badaniami profilaktycznymi", przeprowadza się na podstawie skierowania wydanego przez kierownika jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełni służbę lub osobę przez niego upoważnioną, zwanych dalej "kierującym na badania". Skierowanie powinno być dostarczone strażakowi nie później niż 30 dni przed wyznaczonym terminem badań profilaktycznych.

2. Skierowanie na badania profilaktyczne powinno zawierać:

- 1) dane identyfikacyjne strażaka (imię i nazwisko, imię ojca, datę i miejsce urodzenia, PESEL, adres zamieszkania);
- 2) dane identyfikacyjne miejsca pełnienia służby przez strażaka (nazwę jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, adres, numer identyfikacyjny REGON);
- 3) stanowisko służbowe zajmowane lub przewidziane do objęcia przez strażaka;
- 4) informację o warunkach pełnienia służby, w tym o występowaniu na stanowisku służbowym czynników szkodliwych, uciążliwych lub niebezpiecznych dla zdrowia.

3. Skierowanie na badania wystawia się w 2 egzemplarzach - 1 pozostaje w karcie badań, 2 - potwierdzony przez lekarza medycyny pracy, zwraca się z fakturą do kierującego na badania.

4. Badania profilaktyczne realizują służby wykonujące zadania odpowiednie do zadań służby medycyny pracy utworzone w resorcie spraw wewnętrznych i administracji na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 125, poz. 1317), a w szczególnie uzasadnionych przypadkach - inne zakłady opieki zdrowotnej, na podstawie umowy o świadczenie usług medycznych z zakresu medycyny pracy.

§ 3. 1. Badania profilaktyczne przeprowadza lekarz medycyny pracy i wydaje zaświadczenie lekarskie orzekające zdolność do

prawidłowego wykonywania obowiązków służbowych na podstawie:

- 1) badania lekarskiego;
- 2) badań laboratoryjnych;
- 3) badań konsultacyjnych.

2. Badania profilaktyczne przeprowadza się:

- 1) dla strażaków pełniących służbę w zmianowym rozkładzie czasu służby - raz w roku, w zakresie określonym w załączniku nr 1 do rozporządzenia, zróżnicowanym dla strażaków do 40 roku życia i powyżej 40 roku życia;
- 2) dla strażaków pełniących służbę w codziennym rozkładzie czasu służby:
  - a) co 3 lata - dla strażaków do 50 roku życia;
  - b) co 2 lata - dla strażaków powyżej 50 roku życia -

w zakresie określonym w załączniku nr 2 do rozporządzenia, z zastrzeżeniem ust. 3.

3. W przypadku przewidywanej zmiany stanowiska służbowego lub zakresu wykonywanych obowiązków służbowych, badania profilaktyczne przeprowadza się niezależnie od terminów, o których mowa w ust. 2.

4. Lekarz medycyny pracy może zlecić przeprowadzenie dodatkowo badań profilaktycznych w innym zakresie niż określony w ust. 2, w tym badań psychologicznych, jeżeli stwierdzi, że ze względu na stan zdrowia lub płeć strażaka, jest to niezbędne dla orzeczenia o zdolności do prawidłowego wykonywania obowiązków służbowych. Lekarz medycyny pracy może też wskazać wcześniejszy termin kolejnych badań profilaktycznych.

5. Zasadność przeprowadzenia badań, o których mowa w ust. 3, oraz skrócenia terminu kolejnych badań profilaktycznych powinna być odzwierciedlona w dokumentacji medycznej strażaka.

6. Badania psychologiczne, o których mowa w ust. 4, przeprowadza się w celu określenia zdolności psychicznej strażaka do prawidłowego wykonywania obowiązków służbowych, w tym odporności na stres lub zdarzenie traumatyczne.

7. W przypadku czasowej niezdolności do służby z powodu choroby trwającej dłużej niż 60 dni strażak podlega dodatkowo kontrolnym badaniom profilaktycznym w celu ustalenia zdolności do prawidłowego wykonywania obowiązków służbowych na dotychczasowym stanowisku służbowym.

§ 4. 1. Okresowa ocena sprawności fizycznej strażaka, zwana dalej "oceną sprawności fizycznej", obejmuje:

- 1) próbę wydolnościową;
- 2) test sprawności fizycznej.

2. Próbę wydolnościową przeprowadza się zmodyfikowaną metodą harwardzką - "harward step - up test", której sposób wykonania i ocenę określa załącznik nr 3 do rozporządzenia.

3. Test sprawności fizycznej składa się z trzech prób sprawnościowych, zróżnicowanych ze względu na płeć strażaka. Opis testu sprawności fizycznej strażaka określa załącznik nr 4 do rozporządzenia, a system oceny prób sprawnościowych z testu sprawności fizycznej - załącznik nr 5 do rozporządzenia.

§ 5. Do oceny sprawności fizycznej strażak może przystąpić po uzyskaniu zaświadczenia lekarskiego zawierającego wpis dokonany przez lekarza o treści: zdolny do ćwiczeń fizycznych.

§ 6. 1. Corocznej ocenie sprawności fizycznej, podlega strażak:

1. w wieku do 50 roku życia;

2. w wieku powyżej 50 roku życia jeżeli bierze bezpośredni udział w działaniach ratowniczo-gaśniczych.

2. Strażak w wieku powyżej 50 roku życia nie biorący bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczo - gaśniczych, może przystąpić do oceny sprawności fizycznej na własną prośbę.

3. Za przeprowadzenie oceny sprawności fizycznej odpowiada kierownik jednostki organizacyjnej Państwowej Straży Pożarnej, w której strażak pełni służbę.

§ 7. 1. Ocenę sprawności fizycznej przeprowadza się w ciągu roku kalendarzowego w terminach:

1) od dnia 1 czerwca do dnia 30 lipca;

2) od dnia 15 września do dnia 30 października - dla strażaka, który nie uzyskał pozytywnej oceny w terminie, o którym mowa w pkt 1.

2. Ocenę sprawności fizycznej przeprowadza się w czasie pełnienia służby przez strażaka.

3. Nieusprawiedliwiona nieobecność strażaka w terminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, powoduje uzyskanie oceny negatywnej.

4. Uzyskanie oceny negatywnej w terminie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, stanowi podstawę dokonania wpisu w okresowej opinii służbowej o negatywnej ocenie sprawności fizycznej.

§ 8. Wyniki oceny sprawności fizycznej strażaka ewidencjonowane są w "Indywidualnej karcie oceny sprawności fizycznej strażaka Państwowej Straży Pożarnej", której wzór określa [załącznik nr 6](#) do rozporządzenia.

§ 9. Traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 stycznia 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych zasad, trybu i częstotliwości przeprowadzania okresowej oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 22, poz. 117 oraz z 1999 r. Nr 21, poz. 191).

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

1) Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji kieruje działem administracji rządowej - sprawy wewnętrzne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 11 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji (Dz. U. Nr 134, poz. 1436 i Nr 283, poz. 2818 oraz z 2005 r. Nr 19, poz. 164).

2) Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2003 r. Nr 59, poz. 516 i Nr 166, poz. 1609, z 2004 r. Nr 210, poz. 2135 i Nr 273, poz. 2703 oraz z 2005 r. Nr 100, poz. 836.

Uzasadnienie

1. Istniejący stan rzeczy i cel wprowadzenia regulacji.

Projektowane rozporządzenie jest aktem wykonawczym do art. 42 ust. 3 znowelizowanej ustawy o Państwowej Straży Pożarnej.

Zagadnienia będące przedmiotem niniejszego projektu były dotychczas uregulowane w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 29 stycznia 1998 r. w sprawie zakresu, szczegółowych zasad, trybu i częstotliwości przeprowadzania okresowej oceny zdolności fizycznej i psychicznej do służby strażaków Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 22, poz. 117 oraz z 1999 r. Nr 21, poz. 191).

Ustawą z dnia 6 maja 2005 r. o zmianie ustawy o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. Nr 100, poz. 836) gruntownej modyfikacji uległ art. 42, zgodnie z którym strażak podlega okresowym profilaktycznym badaniom lekarskim (ust. 1) oraz okresowej ocenie sprawności fizycznej (ust. 2a), a kierownik jednostki organizacyjnej nie dopuszcza do służby strażaka, nieposiadającego aktualnego orzeczenia lekarskiego z okresowych profilaktycznych badań lekarskich. Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji został jednocześnie upoważniony do określenia zakresu, trybu i częstotliwości przeprowadzania okresowych profilaktycznych badań lekarskich oraz okresowej oceny sprawności fizycznej, zapewniając ochronę zdrowia strażaka w sposób umożliwiający prawidłowe wykonywanie przez niego obowiązków służbowych.

Celem przedmiotowego aktu jest dostosowanie zagadnień dotyczących okresowych profilaktycznych badań lekarskich oraz okresowej oceny sprawności fizycznej do aktualnego uregulowania ustawowego.

2. Różnica między dotychczasowym, a proponowanym stanem prawnym.

Znowelizowany art. 42 ustawy o Państwowej Straży Pożarnej po raz pierwszy nakłada na strażaków obowiązek przeprowadzania okresowych profilaktycznych badań lekarskich. Dotychczas były one jednym z elementów oceny zdolności fizycznej strażaków do służby i przeprowadzane były w oparciu o wskazówki metodyczne opracowane przez Centralny Zarząd Służby Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Reforma służby zdrowia, w tym również zmiany organizacyjne placówek służby zdrowia podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji spowodowała, że wymienione wskazówki metodyczne przestały obowiązywać.

Ustawa z dnia 27 czerwca 1997 r. o służbie medycyny pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 125, poz. 1317), która swoim zakresem objęła także osoby pozostające w stosunku służbowym, a więc m. in. strażaków Państwowej Straży Pożarnej, upoważniła Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji do tworzenia i utrzymywania w jednostkach sobie podległych, służb wykonujących zadania odpowiednie do zadań służby medycyny pracy, a także do określenia zadań służby medycyny pracy wynikające ze specyfiki ryzyka zawodowego osób pozostających w stosunku służbowym lub zatrudnionych w jednostkach organizacyjnych podległych lub nadzorowanych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych, niewymienionych w ustawie o służbie medycyny pracy.

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 września 2001 r. w sprawie zadań służby medycyny pracy (Dz. U. Nr 118, poz. 1270) do zadań medycyny pracy, wynikających ze specyfiki ryzyka zawodowego osób pozostających w stosunku służbowym, należy m. in. sprawowanie profilaktycznej opieki zdrowotnej, poprzez wykonywanie badań profilaktycznych - okresowych i kontrolnych, prowadzenie profilaktyki lekarsko - psychologicznej w zakresie

zapobiegania skutkom zaburzeń po stresie urazowym, analiza warunków służby uwzględniająca występowanie czynników szkodliwych i uciążliwych, prowadzenie konsultacji psychologicznych i profilaktyki w zakresie problematyki stresu i jego następstw. Zadania zaś, odpowiednie do zadań służby medycyny pracy w resorcie spraw wewnętrznych i administracji wykonują poradnie badań profilaktycznych zoz oraz poradnie medycyny pracy zoz utworzone przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. Mając na uwadze, że sprawowanie zdrowotnej opieki profilaktycznej w stosunku do strażaków Państwowej Straży Pożarnej musi uwzględniać specyfikę ryzyka zawodowego, przedmiotowy projekt wskazuje, iż badania profilaktyczne realizują przede wszystkim wyżej wymienione poradnie.

Po raz pierwszy w randze rozporządzenia określone będą rodzaje badań profilaktycznych oraz częstotliwość ich przeprowadzania, różna ze względu na warunki służby, wiek i płeć strażaka.

Regulacje zawarte w rozporządzeniu nie powodują zmian dotychczas obowiązujących zasad i trybu przeprowadzania oceny sprawności fizycznej. Będzie ona obejmowała próbę wydolnościową i test sprawności fizycznej, który składał się będzie z trzech prób, zróżnicowanych ze względu na płeć strażaka. Wyniki oceny sprawności fizycznej będą ewidencjonowane w "Indywidualnej karcie oceny sprawności fizycznej strażaka Państwowej Straży Pożarnej".

3. Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji.

1. podmioty, na które oddziałuje projektowane rozporządzenie:

Rozporządzenie dotyczy wyłącznie strażaków Państwowej Straży Pożarnej,

2. konsultacje społeczne:

Projekt był konsultowany z reprezentatywnymi organizacjami związków zawodowych, tj.: Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych oraz NSZZ "Solidarność", przy czym Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych nie zgłosiło uwag, natomiast dwa pozostałe nie ustosunkowały się w ogóle w przewidzianym terminie,

3. wpływ projektowanej regulacji na sektor finansów publicznych:

Wejście w życie rozporządzenia nie spowoduje skutków finansowych dla budżetu państwa,

4. wpływ projektowanej regulacji na rynek pracy, konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki oraz na sytuację i rozwój regionów:

Projekt nie będzie miał wpływu na wymienione obszary.